

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 42C/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119206643
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kráľová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2019:5119206643.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Kráľovou v právnej veci žalobkyne: T. C. M., G..XX.XX.XXXX, E. K. W. XXXX/XX, XXX XX Ž., Š. U. A., právne zastúpená JUDr. Marcel Šmehýl, advokát so sídlom D. Dlabača 2/978, 010 01 Žilina, proti žalovanému: B. I., G..XX.XX.XXXX, E. K. XXX XX V. Z. X, Š. U. A., o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia písomne sa ospravedlniť žalobkyňi a ústne predniesť ospravedlnenie na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva U. I. Z., všetko v znení:

„Ja, B. I. sa týmto ospravedlňujem T. C. M. za nepravdivé a znevažujúce výroky o tom, že vytunelovala nejedno družstvo, že sa dopúšťa trestnej činnosti, za znevažujúci výrok, aby si ňou nenechali ukradnúť aj kravičky a urážlivé tvrdenie, že je kura, ktoré som predniesol na zasadnutí obecného zastupiteľstva Obce I. Z. dňa 18.01.2019“.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobným návrhom podaným elektronicky Okresnému súdu Žilina dňa 10.06.2019 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému žalobou o ochranu osobnosti, aby súd vydal rozsudok, ktorým by žalovanému uložil povinnosť písomne sa ospravedlniť žalobkyňi a ústne predniesť ospravedlnenie na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva Obce I. Z., všetko v znení: „Ja, B. I. sa týmto ospravedlňujem T. C. M. za nepravdivé a znevažujúce výroky o tom, že vytunelovala nejedno družstvo, že sa dopúšťa trestnej činnosti, za znevažujúci výrok, aby si ňou nenechali ukradnúť aj kravičky a urážlivé tvrdenie, že je kura, ktoré som predniesol na zasadnutí obecného zastupiteľstva Obce I. Z. dňa 18.01.2019“. Zároveň, aby súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania.

2. Žalobkyňa svoj žalobný návrh skutkovo odôvodnila tým, že dňa 18.01.2019 sa uskutočnilo zasadnutie obecného zastupiteľstva Obce I. Z., na ktorom medzi prítomnými poslancami a starostom obce bol aj žalovaný, ktorému bolo v priebehu zasadnutia udelené slovo a ktorý sa v rámci svojho prednesu zaoberal žalobkyňou a jej postavením prokuristky v spoločnosti Q. Z., A..P.U., XXX XX I. Z. XXX, T.: XX XXX XXX. Žalovaný uviedol: „Momentálne sa tu nachádza nejaká pani prokuristka, hej lebo ja ju označujem a budem označovať a ako som ju aj dnes označil na polícii, je to len kura, hej, to „pro“ necháme nabok, hej“. (zvuková stopa záznamu od 41:43 min záznamu). Lebo títo dvaja (rozumej žalobkyňu a Z. C. - bývalý starosta), ako som dneska povedal na polícii, sa dopúšťajú, hej včetně pána B.C. K., hej, a firmy C., trestnej činnosti. (zvuková stopa od 45:17 min záznamu). Tak ešte prosím vás, nenechajte si ukradnúť, aj tie ovečky, teda už máte ukradnuté, ale tie kravičky, ktoré tá pani M., ktorá sa snaží vysvetliť, že ona to robí v dobrej viere. Tá pani nerobí v dobrej viere, lebo už vytunelovala nie jedno družstvo, hej...“ (zvuková stopa od 48:07 min záznamu). Na zasadnutí obecného zastupiteľstva bol vyhotovený zvukový záznam,

ktorý žalobkyňa priložila ako dôkaz. Žalobkyňa ďalej uviedla, že tvrdenia a obvinenia žalovaného sú nepravdivé a ich cieľom bola zjavne osobná pomsta za prebiehajúce vyšetrovanie vedené voči jeho osobe, ktoré iniciovala žalobkyňa plniac si povinnosť zastupovať a hájiť záujmy spoločnosti Q. Z., A..P..U... Tvrdeniami o trestnej činnosti žalobkyne, tunelovaní a v neposlednom rade prirovnaním ku kure zasiahol do jej cti a dôstojnosti pred členmi obecného zastupiteľstva. Okrem uvedeného odzneli z úst žalovaného i ďalšie nepravdy, na ktoré žalobkyňa však nebude reagovať, hoci sa jej dotkli. Podstatnou skutočnosťou pre posúdenie vážnosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne je aj fakt, že obec je 50 % - ným spoločníkom spoločnosti Q. Z., A..P..U... Dehonestácia a kriminalizácia žalobkyne sa tak bezprostredne dotýka aj jej postavenia prokuristky tejto spoločnosti. Okrem toho sú poslanci a starosta volenými zástupcami obce, ktorí požívajú väčšiu mieru dôveryhodnosti u obyvateľov obce a diskreditácia žalobkyne v ich očiach má potenciál poškodiť česť, dôstojnosť a dobré meno žalobkyne nielen na pôde obecného zastupiteľstva, ale v rámci komunikácie volených zástupcov a s obyvateľmi i na širší okruh adresátov. Žalobkyňa považuje zásah do jej osobnostných práv za závažný, preto žalovaného vyzvala, aby sa jej dobrovoľne ospravedlnil a súčasne ospravedlnenie predniesol aj pred obecným zastupiteľstvom Obce I. Z. na najbližšom zasadnutí. Dňa 22.03.2019 sa síce žalovaný zasadnutia obecného zastupiteľstva zúčastnil, avšak požadované ospravedlnenie nepredniesol. Ospravedlnil sa iba za nevhodne zvolené výrazy, ktoré použil vo svojom prejave prednesenom na obecnom zastupiteľstve dňa 18.01.2019. Zároveň dodal, že sa bude snažiť zo všetkých síl, aby dokázal pravdivosť svojich tvrdení, čím opätovne zasiahol do cti a dôstojnosti žalobkyne vyvolaním falošného dojmu pravdivosti svojich tvrdení. Žalobkyňa ďalej citovala ust. § 11 a ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že sa žalovaný odmieta dobrovoľne ospravedlniť a odstrániť nežiadúci stav, ktorý vyvolal, domáhala sa žalobkyňa ochrany svojich práv cestou súdu a žiadala, aby súd vydal rozsudok v zmysle petitu žaloby.

3. Žalobný návrh bol spolu s prílohami a procesnými poučeniami doručený žalovanému do vlastných rúk dňa 24.07.2019 (potvrdenie o doručení na č.l. 37 spisu), ku ktorému sa žalovaný v súdom stanovenej lehote nevyjadril ani nepoužil prostriedky procesnej obrany.

4. Podľa § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

5. Súd vo veci nariadil a dňa 29.10.2019 vykonal pojednávanie v súlade s ustanovením § 180 CSP za prítomnosti žalobkyne, jej právneho zástupcu a v neprítomnosti žalovaného, ktorému bolo predvolanie na pojednávanie doručené do vlastných rúk dňa 11.09.2019 (potvrdenie o doručení na č.l. 44 spisu). Žalovaný svoju neúčasť na pojednávaní riadne a včas neospravedlnil, ani nepožiadaval z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania. Právny zástupca žalobkyne vo svojom prednese zotrval na skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v žalobnom návrhu.

6. Následne súd vykonal dokazovanie oboznámením sa dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise a vec posúdil podľa nižšie citovaných zákonných ustanovení:

7. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej iba OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

8. Podľa § 12 ods. 1 OZ, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením.

9. Podľa § 12 ods. 2 OZ, privolenie nie je potrebné, ak sa vyhotovia alebo použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona.

10. Podľa § 12 ods. 3 OZ, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

11. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

12. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Podľa čl. 19 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej iba Ústava SR) každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a tiež pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

15. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

16. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

17. Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

18. Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

19. Podľa čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti.

20. Podľa čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na zachovanie svojej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

21. Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

22. Podľa čl. 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

23. Občiansky zákonník v ust. § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Zákon nedefinuje pojem zásah, ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bolo poskytnuté primerané zadostučinenie (§ 13 ods. 1 Obč. zák.). Fyzická alebo právnická osoba môže

byť zodpovedná za nemajetkovú ujmu na osobnosti inej fyzickej osoby iba vtedy, ak neoprávnený zásah spočívajúci v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby skutočne vyvolala.

12. V prípade zásahu do práva na ochranu jej osobnosti má fyzická osoba v zmysle cit. ust. § 13 ods. 1 OZ právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

13. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané nasledovné skutočnosti: Žalobkyňa je prokuristkou spoločnosti Q. Z., A..P..U., A. A.V. XXX XX I. Z. XXX, T.: XX XXX XXX, v ktorej má obchodný podiel Obec I. Z. o veľkosti 50 % (výpis z obchodného registra č.l. 5 spisu). Na zasadnutí obecného zastupiteľstva Obce I. Z. dňa 18.01.2019, ktorého sa zúčastnil aj žalovaný a ktorý po udelení slova zo strany starostu uviedol: „Momentálne sa tu nachádza nejaká pani prokuristka, hej lebo ja ju označujem a budem označovať a ako som ju aj dnes označil na polícii, je to len kura, hej, to „pro“ necháme nabok, hej“. (zvuková stopa záznamu od 41:43 min záznamu). Lebo títo dvaja (rozumej žalobkyňu a Z. C. - bývalý starosta), ako som dneska povedal na polícii, sa dopúšťajú, hej včete pána B. K., hej, a firmy C., trestnej činnosti. (zvuková stopa od 45:17 min záznamu). Tak ešte prosím vás, nenechajte si ukradnúť, aj tie ovečky, teda už máte ukradnuté, ale tie kravičky, ktoré tá pani M., ktorá sa snaží vysvetliť, že ona to robí v dobrej viere. Tá pani nerobí v dobrej viere, lebo už vytunelovala nie jedno družstvo, hej...“ (zvuková stopa od 48:07 min záznamu, ktorý je súčasťou spisového materiálu). Tvrdenia žalovaného uvedené na adresu žalobkyne sú urážlivé, nepravdivé a zavádzajúce, ktorými zasiahol do cti a vážnosti žalobkyne, najmä z dôvodu, že žalobkyňu nazval „zlodejkou, páchatelom trestnej činnosti, tunelárkou“ a používal invektívum, že je „kura“. Keď sa to žalobkyňa dozvedela, vyzvala žalovaného, aby svoje konanie napravil tým, že sa jej ospravedlní a súčasne, aby toto ospravedlnenie predniesol aj pred obecným zastupiteľstvom, kde predchádzajúce urážlivé tvrdenia odzneli. Žalovaný sa nasledujúceho obecného zastupiteľstva síce zúčastnil, ale jeho ďalšie tvrdenia nemožno považovať za ospravedlnenie, keďže povedal iba toľko, že sa ospravedlní za nevhodne zvolené výrazy, ale že urobí všetko preto, aby dokázal svoju pravdu, tou jeho pravdou sú práve tie nepravdivé tvrdenia o tom, že žalobkyňa vytunelovala nejaké družstvá, alebo že kradne. Podľa vyjadrenia právneho zástupcu žalobkyne na pojednávaní, konanie žalovaného bolo výlučne iba pomstou za prebiehajúce trestné konanie, nakoľko žalovaný je už za konanie, ktoré opísala žalobkyňa v trestnom oznámení, trestne stíhaný a už mu bolo vznesené aj obvinenie, takže mal za to, že primárne toto bola pohnútkou a motívom žalovaného, prečo konal na obecnom zastupiteľstve tak, ako konal. Súd mal tak preukázané, že uvedenými vyjadreniami žalovaného došlo k závažnému zásahu do občianskej cti žalobkyne. Žalovaný svojimi ústnymi vyjadreniami prednesenými na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, či už 18.01.2019 alebo aj 22.03.2019 neoprávnene obvinil žalobkyňu z páchania trestnej činnosti. Takto, bez akéhokoľvek preukázania pravdivosti svojich tvrdení, konal cielene a premyslene s úmyslom poškodiť česť žalobkyne. Žalobkyňa pri tom nemala inú možnosť, ako dosiahnuť nápravu, keďže aj napriek výzve žalobkyne na verejné ospravedlnenie adresované žalovanému listom zo dňa 13.02.2019 (č.l. 6 spisu), žalovaný sa dobrovoľne odmietol ospravedlniť a odstrániť nežiadúci stav, ktorý svojím nevhodným správaním vyvolal.

14. V predmetnom konaní oproti sebe stoja dve základné práva, a to právo na ochranu osobnosti a právo na slobodu prejavu a na informácie. Súd konštatuje, že v prípade neoprávneného zásahu do práva na súkromie žalobkyne nevzniká procesná povinnosť preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. (uznesenie NS SR X R. XXX/XXXX). Súd preto pri maximálnom rešpektovaní práva na slobodu prejavu konštatuje, že je nutné každému právu určiť hranice, aby nedochádzalo k neprimeraným zásahom do práv iných osôb, v danom prípade do práva na ochranu osobnosti.

15. Ustanovenia § 11 až 16 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) upravujú právo na ochranu osobnosti ako jednotné právo zabezpečujúce v občianskoprávnej oblasti rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej všestranný slobodný rozvoj. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 OZ). Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> 13 ods. 2 OZ). Z citovaných ustanovení

Občianskeho zákonníka vyplýva, že predpokladmi úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je skutočnosť, že a/ došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti, b/ tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach c/ medzi konaním neoprávneného zasahujúceho subjektu a vzniknutou nemajetkovou ujmu je vzťah príčinnej súvislosti. Tieto predpoklady musia byť splnené súčasne (kumulatívne); pokiaľ z nich nie je splnený čo i len jeden, je vylúčené uplatnenie sankcií podľa § 13 OZ. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>

16. Základnou hmotnoprávnou podmienkou pre vznik osobitných občianskoprávných sankcií v zmysle § 13 OZ je objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, alebo i len ohrození osobnosti fyzickej osoby. Tento znak je daný, ak zásah do cti alebo dôstojnosti fyzickej osoby je v konkrétnom prípade objektívne so zreteľom na všetky okolnosti prípadu spôsobilý ohroziť uvedené chránené hodnoty ľudskej osobnosti. Pri konštrukcii, ktorá bola zvolená v ustanovení § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka nie je významná subjektívna stránka (teda to, ako určitá fyzická osoba zo svojich subjektívnych hľadísk vníma určité konanie a jeho dôsledky). Objektívne spôsobilé zasiahnuť do chránených osobnostných práv je konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu ako nebezpečenstvo zníženia jej vážnosti u spoluobčanov a tým aj nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti. Vzhľadom na to, že právna úprava ochrany osobnosti je založená na objektívnom princípe, nevyžaduje sa, aby na strane pôvodcu zásahu existoval úmysel priamy alebo nepriamy, alebo nedbanlivosť či už vedomá alebo nevedomá. V dôsledku toho môže byť uvedený znak daný aj v prípade mimovoľného konania alebo konania zo žartu a napokon aj konania v dobrej viere, pri ktorom si konajúci neuvedomuje objektívnu spôsobilosť svojho konania zasiahnuť do osobnosti inej fyzickej osoby (napríklad aj vtedy, ak je osobne presvedčený o pravdivosti ním prednesených nepravdivých skutkových tvrdení o niekom inom).

17. Neoprávneným je zásah, ktorý je v rozpore s právnym poriadkom. Môže k nemu dôjsť ústne, písomne alebo aj inak, vždy však musí byť jeho súčasťou rozpor so zákonom spočívajúci v tom, že ten, kto do chránených práv zasiahol, nemal na to zákonné oprávnenie a že nebol daný žiadny z dôvodov výnimočne vylučujúcich protiprávnosť zásahu. Vo všeobecnosti sa pripúšťa, že neoprávnenosť vylučuje predchádzajúci súhlas dotknutej osoby so zásahom do jej osobnosti, ale tiež existencia zákonom uznávaného dôvodu pre určitý zásah (napríklad výkon iného subjektívneho práva stanoveného zákonom alebo pri plnení povinnosti vyplývajúcej zo zákona).

18. O vzťah príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom objektívne spôsobilým negatívne zasiahnuť do niektorej z hodnôt tvoriacich fyzickú a morálnu integritu osobnosti a vznikom jej nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení alebo aspoň ohrození chránených osobnostných práv ide vtedy, ak ujma je dôsledkom zásahu.

19. Na základe vyššie uvedeného, že objektívne spôsobilé zasiahnuť do chránených osobnostných práv je každé také konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu ako nebezpečenstvo zníženia jej vážnosti alebo aj len hrozili možnosťou nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti. Žalovaný sa na adresu žalobkyne vyjadril, že „je kura, že sa dopúšťa trestnej činnosti, že už vytunelovala nie jedno družstvo“. Ústne vyjadrenie obsahujúce tieto slová, ktorými sa bežne označuje páchanie trestnej činnosti, bolo prednesené na zasadnutí obecného zastupiteľstva, pričom dehonestácia a kriminalizácia žalobkyne sa tak bezprostredne dotýka aj jej postavenia prokuristky v spoločnosti Q. Z., A..P..U., v ktorej je U. I. Z. 50 % - ným spoločníkom. Podľa právneho názoru súdu nesie takéto vyjadrenie sa znaky konania objektívne spôsobilého zasiahnuť do cti a dobrého mena každej inej fyzickej osoby v obdobnej situácii. Konanie žalovaného vykazuje znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne, pričom dôstojnosť a česť žalobkyne bola vážne a takou intenzitou narušená alebo poškodená, ako to vyžaduje zákon.

20. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na doterajšiu súdnu prax a právnú teóriu. Napríklad v rozsudku z 27. marca 2001 sp. zn. M. XX/XXXX najvyšší súd uviedol, že „pre samotný vznik práva na poskytnutie morálneho zadosťučinenia je postačujúce čo i len ohrozenie chránených osobnostných práv (t.j. reálna možnosť, že určité konanie objektívne má alebo môže mať za následok napríklad zníženie vážnosti fyzickej osoby alebo ujmu na jej cti)“. Ako príklad možno ďalej uviesť tiež rozsudok Krajského súdu v Trnave z 30. mája 2013 sp. zn. 9 Co 197/2012 <<http://merit.slv.cz/XCoXXX/XXXX>>, v ktorom tento súd vyslovil, že obsahom práva na ochranu osobnosti „je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladmo uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>, nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv“. Aj právna teória zastáva názor, podľa ktorého „zásahom do osobnostného práva nemusí nastať skutočné zníženie vážnosti. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>“ (viď publikáciu „Občiansky zákonník I, Števček a kol., C. H. Beck, 2015, str. 83.). Obdobné sú právne úvahy aj autorov ďalších odborných publikácií (viď napríklad „Občiansky zákonník“, Jaromír Svoboda a spol., Eurounion, 2005, str. 42).

21. V dôsledku konania žalovaného došlo k ohrozeniu cti, dôstojnosti a dobrého mena žalobkyne, pričom nebolo nevyhnutné, aby k zníženiu jej vážnosti v spoločnosti zároveň skutočne došlo. Neoprávneným konaním žalovaného objektívne spôsobilým zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne bol dotknutý záujem žalobkyne na jej riadnom fungovaní v spoločnosti Q. Z., A..P..U.. pri výkone funkcie prokuristky. Vyjadrením žalovaného, že žalobkyňa pácha trestnú činnosť, bola v istom zmysle táto rovnováha narušená. Žalovaný sa dopustil konania spôsobilého „ponížiť“ ju v očiach iných osôb.

22. Pokiaľ sa niekto dopustí konania znižujúceho česť a dôstojnosť fyzickej osoby, je v civilnom sporovom konaní cieľom takto zasiahnutej osoby, aby dosiahla nútené uloženie sankcie tomu, kto do jej osobnostných práv zasiahol. Účelom takejto sankcie, uloženej súdom v primeranej forme a v adekvátnom rozsahu, je nastoliť opätovnú „rovnováhu“ osobnostného vzťahu aktérov skutkového deja, v rámci ktorého došlo k zásahu do osobnosti. Pokiaľ súd primeranými občianskoprávnymi prostriedkami „potrestá“ toho, kto zasiahol do osobnostných práv iného, zasiahnutý subjekt dosiahne satisfakciu „ponížením“ zasahujúceho subjektu. K tomu dochádza tým, že súd zasahujúceho - podľa okolností prípadu - donúti buď sa ospravedlniť zasiahnutej fyzickej osobe alebo jej zaplatiť náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy v peniazoch (prípadne mu uloží obe sankcie zároveň).

23. Ustanovenie § 11 OZ podáva exemplifikatívny výpočet chránených osobnostných práv, § 13 OZ v nadväznosti na to uvádza príklady foriem a spôsobom, ktoré môže zvoliť zasiahnutá fyzická osoba pri ochrane svojich práv. Pre účely preskúmvanej veci súd poukazuje na to, že podľa § 13 ods. 1 OZ má takáto fyzická osoba právo domáhať sa primeraného zadosťučinenia. Primeranosť znamená, že zadosťučinenie má zodpovedať podstate zásahu, zasiahnutej osobnostnej sfére a tiež okolnostiam a dôsledkom zásahu. Občiansky zákonník neuvádza, akú intenzitu „vyžaduje“. V praxi súdov sa spravidla pri difamujúcich zásahoch najnižšieho stupňa intenzity (pokiaľ sú, pravda, splnené všetky predpoklady pre vznik zodpovednosti za zásah do osobnosti) ako primerané volí ospravedlnenie. „Závažnosť“ ujmy alebo „zníženie dôstojnosti v značnej miere“ spája § 13 ods. 2 OZ s prípadmi (situáciami), v ktorých sa nerelutárne zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> javí ako nepostačujúce.

24. Pokiaľ nemajetková ujma spôsobená fyzickej osobe môže byť zmiernená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 OZ, je potrebné zvoliť takú formu, ktorá je v danej veci primeraná, a tým zároveň účinná. Aplikácia § 13 ods. 2 OZ (spojená s úvahami o „vážnosti“ zásahu a „znížení dôstojnosti v značnej miere“) prichádza do úvahy až v prípade, že je morálne zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ) nepostačujúce.

25. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, nakoľko v danom prípade tak k náprave neoprávneného zásahu dôjde práve morálnym zadosťučinením v podobe písomného ospravedlnenia sa žalovaného adresovaného žalobkyňi a jeho ústneho prednesenia na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva U. I. Z..

26. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, keďže súd jej žalobe vyhovel v celom rozsahu, preto má voči žalovanému ako plne neúspešnej procesnej strane nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %. O výške trov rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.